

Tasub teada

Volikogu valimised on ukse ees
lk 3

Kultuur

SKuS näitus on pühendatud Saue linna 20. sünnipäevale
lk 4

Haridus

Jaan Palumets: Haritud inimene on varandus. Lõpetas põhikool ja gümnaasium
lk 6 ja 7

Sport

Aado Liblikmann – taas EM-i hõbe triatlonis
lk 8

SAUE GÜMNAASIUM - TV 10 OLÜMPIASTARTI 42. HOOAJA VÕITJA LK 8

SAUE SÕNA

NR 13 (397)
5. juuli
2013

Saue Linnavalikogu ja Saue Linnavalitsuse infoleht

Oli üle linna jaanituli ...

Saue Sõna

Ometigi kord soosis Ilmataat pidulisi. Rahvast oli Saue jaanituleplatsil palju. Sauelased nautisid esmalt Saue Kägara ja Vokiratta rahvatantsijate esinemist, seejärel löid ansambli Bad Orange tempokate lugude saatel ise hoogsalt tantsu. Foto: Siiri Raagmets

Kaitseliidu Saue kompanii ülem, nooremleitnant Jüri Pääsuke annab linna napea Henn Põlluaasale üle Eesti Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese Haapsalus süüdatud võidutule. Foto: Siiri Raagmets

Ei puudu üheltki jaanitulelt köievedu, kus mehed endast kõik ja veelgi rohkem annavad. Pildil tõmbab köit võitjameeskond, Kaitseliidu Saue kompanii. Foto: Janne Põlluaas

Sarapiku terviserada ja suusamägi saavad korda

Saue Sõna

Saue Linnavalitsus kuulutas Sarapiku terviseraja ja suusamäe katmiseks liiva ning puiduhakkega välja hanke. Parim pakkuja oli AS Terrat, kes on taastamistöödega juba alustanud.

Käib liivavedu, esimesed koormad on kohal (pildil) ja selle lehenumbri ilmumise ajaks

juba laialigi lükatud.

Nii suusamägi kui terviserada, mis mäe suuremaks ehitamisega kannatada sai, saab 15 sentimeetri paksuse liivakatte, mis silutakse, tihendatakse ja kaetakse 10 sentimeetri paksuse puiduhakke kihiga.

Tööde lõpptähtaeg on 21. juuli.

Saue Sõna NR 13 (397) 5. juuli 2013

Väljaandja Saue Linnavalitsus
Telefon 6790175, leht@saue.ee
Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas

Trükk: AS Printall
Kojukanne: AS Ekspress Post
Järgmine number ilmub 16. augustil

Henn Põlluaas: Eesti rahvas väärrib oma riiki ja vabadust

Kõne 2013. aasta Harju Maakaitsepäeva pidulikul pärgade asetamise tseremoonial Eesti vabaduse eest langenute mälestuskivi juures Saue.

Henn Põlluaas
Saue linnaepea

Head kohalviibijad! Tervitan teid ja soovin kõigile head Võidupüha!

Me mälestame täna kõiki neid mehi ja naisi, kes on võidelnud, verd valanud ja langenud meie vabaduse eest. Ilma nendeta ei oleks loodud Eesti riiki ja ilma selleta ei oleks ilmselt enam olemas ka eesti rahvast.

Marssal Mannerheim on öelnud, et kui üks rahvas loobub jalatäiestki oma maast, ei vääri see rahvas vabadust. Vabadussõda, Tartu rahu, Teise maailmasõja vabadusvõitlus, metsavendlus ja laulev revolutsioon tõestasid, et eesti rahvas väärrib oma riiki ja vabadust.

Seda lubamatut on tänase riigivõimu soov sõlmida Venemaaga uus piirileping ja anda vabatahtlikult ning tasuta ära Saaremaa suurune tükk meie maast. Lisaks veel nelisada ruutkilomeetrit Peipsi järvel ja üle tuhande ruutkilomeetri kalarikast merd Narva lähel.

Loobudes oma maast, tunnistame me Tartu rahulepingu kehtetuks ja seame kahtluse alla oma riigi õigusliku järjepidevuse. Ükski suveräänne ja iseseisev riik nii ei talita. Mitte keegi ei tohi hävitada seda, mille nimel meie eelmised põlvkonnad võitlesid.

Laulusalm ütleb: „Mats alati on tubli mees, ei tõmba küüru selga“. Ärgem siis unustagem, et meil on põhjust olla uhke oma rahva saavutuste üle: läbi ajaloo ei ole mitte ükski Euroopa suurriik suutnud võita Venemaad. Napoleon löödi Moskva alt tagasi ja Hitleri Saksamaa purustati. Meie aga võitsime Vabadussõja suure Venemaaga ja panime aluse oma riigile.

Vabadus ei tulnud kergelt ja me oleme ajaloo jooksul pidanud korduvalt selle eest võitlema. Kui vaja, oleme selleks valmis ka tulevikus. Kui vaja, siis relv käes.

Suveräänne riigina peame me olema enesekindlad, käima sirge seljaga ja mitte kellegi ees küürutama. Ja meie kõigi ülesanne on hoida ja kaitsta

Tänavune Harju Maakaitsepäev algas piduliku pärgade asetamise tseremooniaga Eesti vabaduse eest langenute mälestuskivi juures Saue. Saue pärja asetasi kivi jalamile (vasakult) volikogu liige Matti Nappus, linnaepea Henn Põlluaas ja abilinnapea Jüri Tümanok. Foto: Janne Põlluaas

seda maad ning anda see järeltulevatele põlvedele edasi

veelgi paremana ja veelgi ilusamana. Elagu Eesti Vabariik!

Suur vabadus nõuab suurt vastutust

Jüri Tümanok, abilinnapea

Tähistasime 23. juunil võidupüha ja tõstisime õhtul toosti Eesti vabariigi terviseks. Lubage aga mõtiskleda nüüd, pärast pühi, vabaduse ja vastutuse üle.

Elame Eesti vabariigis ja oleme vabad mõtlema, ütleva, tegutsema nii, nagu tahame, kuid seadustega arvestades. Suur vabadus aga nõuab suurt vastutust. Vastutust eelkõige kogu oma tegevuse tagajärgede ja eluvalikute eest. Kuid mitte igaüks ei ole valmis kandma seda suurt vastutust, mistõttu ei suuda ta ka nautida vabadust ja sellest sündivat ilu.

Kurb on näha inimesi, kes on elus kibestunud ja süüdistavad nendega toimuvat pärast kedagi teist: abikaasat, suurt töökoormust,

vähast haridust, valitsust jne.

Kurb on kuulata, kui ema - samal ajal oma last süles hoides - otsib kedagi, kes on vastutav selle eest, et laste kasvatamine on nii kallis.

Kurb on kuulda õpetajate arvamust, et tõenäoliselt on pooled erivajadustega lastest pigem vanemate vähese vastutustunde ning hoole ja armastuse vähesuse tagajärg.

Kurb on näha, kuidas need samad vanemad püüavad vastutust veeretada arstidele, tablettidele ja eripedagoogidele.

Hea on öelda, et näe, lapsele tablett ei mõju ning sellepärast teeb seda ja teist.

Kurb on vaadata, kuidas inimene hakkab kurjustama selle üle, et talle on liiga vähe toetust antud.

Nii hea on arvata, et ülekaalulise inimese rasvumises on süüdi kiirtoidukohad või kopsuhaiguses on süüdi suitsude tootjad. Nii lihtne on küsida õpetaja käest, miks ta ei õpeta piisavalt minu last ...

Samas on suur rõõm näha noori inimesi, kes vastutavad oma elu eest, saavad hakkama koolis - muidugi peab pingutama, ilma

selleta tulemust ei tule - ja lisaks sellele loovad palju ilusat, nautides nii vabaduse täit ilu, mida saab teha ainult siis, kui võtad oma elus toimuva iseenda ohjata.

Iga inimene peab saama esmalt vaimus vabaks. Ta peab õppima vastutama oma elu, terve ja oma otsuste eest. Alles siis saab inimene ka füüsiliselt vabaks.

Kallid lapsevanemad, palun õpetage oma lapsed vastutama oma tegude, elu ja otsuste eest. Siis saavad lapsed nautida täielikult vabaduse väärtust.

Teel priiuse põlistamise poole. Kuhu kaob majanduskasv II?

Gunnar Lambing, majandusteadlane
Valimisliit Kindlad Tegijad
Uus Tulevik

Arvestades püsivat majanduskasvu, meie suhteliselt kõrget tööpuuduse näitajat ja seda, et ligemale veerand meie töövõimelisest elanikkonnast on suundunud tööle välismaale, peaksid meil makstavad palgad olema tõusnud juba suurtesse kõrgustesse ning normaalset äraelamist võimaldavaid töökohti peaks olema piisavalt. SKP kasv peaks kaasa tooma ka reaalpalka kasvu, mis tähendab, et juba pikaajalise kasvuprotsessi tule-

musena peaks Eesti elanikud suutma katta probleemideta eluks vajalikud kulutused ning nautima suurepäraselt sotsiaalset teenindamist ja omama kõiki vajalikke sotsiaalseid garantiisid.

Miks see aga nii ei ole? Miks peab üldse nii suur eestimaalaste hulk töötama välismaal seetõttu, et kodumaal ei ole elamiseks vajalikke kulusid katta võimaldavat tööd?

Tundub, et SKP kasv on kaduma läinud. Keegi on selle „pihta pannud“. Kas SKP ärandajad on siinpool või sealpool piiri, kas see on „rahvusvaheliste monopolide“ töö või on see meie õiguskaitseorganite süü, kes vähegi ettevõtlust viljelevad kodanikud süüpingist läbi lükkavad ning on nende ärid aidanud lõpetada: see on võib olla arutamist väärt? Sirvides viimase paariikümne aasta ajakirjandust (olgu Äripäev, Postimees või mõni muu häälekandja) võib kinnitada, et meie väikese riigi ajalugu on täis

Eesti ettevõtjate „näidispuumisi“, mis varjavad ilmselt tegelikku SKP „ärandamise“ skeemi.

Pidasime kohut **Andrus Veerpalu** üle nn dopinguskandaalis, kus räägiti meie esisportlase 770-päevasesest kannatuserajast. Paljudele meie ettevõtjatest on kannatusteag kestnud oluliselt kauem, võib-olla 7770 või rohkem päeva. Paljud on selletõttu juba manalaski. Loodame, et Veerpalu võit dopingusaagas on võiduks ka meie nn „majandussportlastele“ ja sillutab teed nende priiuse põlistamisele.

Priiuse põlistamise huvides teeksin ettepaneku võtta maha pikki aastaid üheks poliitika nurgakiviks olnud avaldamata loosung „Igale kodanikule oma väärtegu“. Ettevõtluse seisukohalt on artikli autori arvates võib-olla nii, et SKP ärandamine on läinud pärast hulga kohalike ettevõtjate kõrvaldamist kellelegi lihtsamaks.

Elanikkonna põhiosa tööhõive

ja reaaltulud viimastel aastatel langevad, loosung „kodukulud alla“ on omandanud vastupidise sisu, SKP aga kasvab ja kaob tundmatusse „mutiauku“.

Arvan, et tegelikkuses on meil vaja sellist majanduskasvu, mis võimaldaks vähendada artiklis esitatud küsimuste arvu ja lubaks nautida võimalust aktiivse töö korral oma kodukulud probleemideta katta. Täna majanduskasvu ideoloogia võiks asendada „ressurssisäästva normaalset äraelamist võimaldava jätkusuutliku majanduse“ ideoloogiaga.

Mis kasvu on meie majandusel vaja, kui elanike arv väheneb ja vaatamata majanduskasvule, pole paljudel piisavat tööd, et ennast ja oma pere ära elatada. Ja kui on ränk töö, siis ei ole selle eest tasu, mis lubaks elementaarseid elamiskulusid katta. Eestimaalastel on vaja sellist tööd ja sissetulekut, mis lubaks katta eluks vajalikud kulud, saada ühiskonnalt makstud mak-

sude eest sotsiaalmajanduslikku tuge, olgu see siis kultuuri, hariduse, pensionikindlustuse, ravi, olmeteenuste või muus osas. Sellele toetudes saaks Eesti inimene lubada endale aegajalt ka meelepärast vaimu kosutavat loominguulist või muud rahuldust pakkuvat tegevust. Töö ei pea kerge olema, kuid ta peaks pakkuma võimaluse toime tulla, säästa ja tegeleda töövälisel ajal ka muu emotsionaalset rahuldust pakkuvat tegevust või tööga.

Tuleks luua tingimused mikroettevõtluse arenguks nii maal kui linnas ja võimalused nende ettevõtete toodangu turustamiseks. Euroopa Liidu eraldatavat finantseerimist tuleks kasutada nii, et sellest kasusaajate ring Eestis võimalikult lai oleks.

Siit minu ettepanek - kujundame prioriteedid ümber. Majanduskasvu asemel ressursisäästev normaalset äraelamist võimaldav jätkusuutlik majandus. Muutkem poliitikat!

Ülevaade Saue Linnavalitsuse istungist

Sirje Piirsoo

Saue Linnavalitsuse 19. juuni istungi päevakorras oli 22 punkti.

Saue Linnavalitsus

- ◇ Väljastas ehitusloa maa-kaabli rajamiseks Kadakamarja tn 22.
- ◇ Kinnitas Tule tn 13 tootmishoonete laiendamise ja rekonstrueerimise projekterimistingimused.
- ◇ Eraldas Saue linna noorte treeningkulude katteks perioodi 1. juuni-31. august eest toetust järgmiselt: Keila Korvpallikoolile 630 eurot (21 noort); spordiklubile Sagittarius 600 eurot (20 noort); karateklubile Kimura Shukokai 690 eurot

(23 noort); spordiklubile TC 2000 90 eurot (3 noort); Keila Swimklubile 1140 eurot (38 noort); tantsukoolile Danceland 60 eurot (2 noort); kergejõustikklubile Tipp 1920 eurot (68 noort); Tondi Ratsaspordiklubile 90 eurot (3 noort); Saue Taekwondo-klubile 780 eurot (26 noort); Saue Tenniseklubile 990 eurot (33 noort).

- ◇ Avaldas tunnustust Saue Gümnaasiumi 12. klassi lõpetajatele väga heade õppetulemuste eest, autustas kolme hõbemedaliga lõpetajat 200 euroga ja eraldas reservfondist 600 eurot neile rahalise kingituse tegemiseks.
- ◇ Eraldas kaks üliõpilaste välisõppe stipendiumit ja ühe

- ◇ Lubas linnapea **Henn Põlluaasa** puhkusele 25. juuni-14. juuli, abilinnapea **Kalev Israeli** 1.-28. juuli ja abilinnapea **Jüri Tümanoka** 8.-28. juuli.
- ◇ Andis avaliku ürituse korraldamise loa heinakuu laadale 20. juulil kell 9-16 Pärnasalu põik 11 platsil; Saue linna 20. sünnipäeva peole 24. augustil kell 12-23 Keskuse pargis ja Harju XVIII maakaitsepäeva pargide asetamise tseremooniale 22. juunil kell 10-11.15 Saue kiriku juures.
- ◇ Maksis ühekordset sissetulekust sõltuvat sotsiaaltoetust 1341 eurot 23 abivajajale ja perioodilist sotsiaaltoetust viiele.
- ◇ Maksis sünnitoetuse

esimest osa kahele perele kokku summas 130 eurot.

- ◇ Maksis koduse mudilase toetust juunis 96 perele kokku summas 6727,5 eurot.
- ◇ Tunnistas avatud hankemenetlusega riigihankel „Saue Gümnaasiumi juurdehituse mööbli ostmise“ edukaks Saloni **Büroomööbli AS**-i pakkumuse.
- ◇ Tunnistas kehtetuks lihthanke „Kontsertsaali toolide soetamine Saue Kontsertsaalile“.
- ◇ Tunnistas avatud hankemenetlusega riigihankel „Modulmaja rent Saue Midrimaa lasteaiale“ edukaks Cramo Estonia AS-i pakkumuse.
- ◇ Viis linnavarahalduse juhataja vastutusala eelarvest 40 000 eurot (sisepordihalli projekteerimine) planeeringute, ehitustegevuse,

maakorralduse ja taristu vastutusala abilinnapea eelarve koosseisu.

- ◇ Sõlmis avatud hankemenetlusega riigihanke „Investeeringislaen“ eduka pakkuja Swedbank AS-iga laenulepingu.
- ◇ Otsustas suunata volikogu määruse eelnõu „Saue linna põhimääruse muutmise“ volikokku kehtestamiseks.

21. juuni istungil eraldas Saue Linnavalitsus reservfondist 7300 eurot Saue linna terviseradade ja suusamäe katmiseks liiva ja puiduhakkega, andis loa korraldada 6. ja 20. juulil Saue jaanituleplatsil kontsert ning nõustus, et Saue linna juubeliüritusel, 24. augustil korraldab kaubandust Global Media Systems OÜ.

Volikogu valimised on ukse ees

Jekaterina Tikerpuu
Valimiskomisjoni esimees

Volikogu valimiste korraldamine on alanud. Saue Linnavalikogu otsustas, et 2013. aasta valimistel valitav volikogu jääb 17-liikmeliseks ja kinnitas Saue linna valimiskomisjoni koosseisu. Komisjoni esimees on seaduse kohaselt linnasekretär, liikmeteks kinnitati **Siivi Liivik, Andra Salutee, Sirje Luberg, Hellen Floren, Inger Urva ja Erna Gerndorf ning asendusliikmeteks Catlyn Toomast ja Tiina Univer.**

Valimiste korralduses on võrreldes eelmiste valimistega väikesed muudatused. Kõige olulisem on see, et valimisliit, kes soovib valimistel nimekirjaga kandideerida, peab eelnevalt enne valimiskomisjonis registreerimist moodustama seltsingu. Seltsing moodustatakse kirjaliku

lepingu alusel. Lepingu näidis on Vabariigi Valimiskomisjoni kodulehel <http://www.vvk.ee/kohalikud-valimised-2013/kandideerimisinfo-2013/valimisliit/>.

Kõik vormid (teatised, avaldused, ankeedid, k.a jaoskonnakomisjoni liikmekandidaadi nõusoleku vorm jm) on Vabariigi Valimiskomisjoni kodulehel olemas. Vorme on võimalik vajadusel saada ka linnavalitsuse kantseleist ja linna valimiskomisjonist.

Valimisliitude ja kandidaatide registreerimine algab 21. augustil 2013. Valimisliitude registreerimine kestab 5. septembrini ja kandidaatide registreerimine lõpeb 10. septembril 2013 kell 18.00.

Jaoskonnakomisjoni liikmekandidaadid tuleb erakondadel ja valimisliitudel linnasekretäriks esitada hiljemalt 5. septembriks 2013. Jaoskonnakomisjoni kan-

didaadi saab esitada valimisliit, kes on juba registreeritud.

Valimiskomisjoni töökorralduses on muudetud hääletussedelite korduslugemise aega. Saue on harjutud, et valimiskomisjon loeb valimisedelid üle ja teeb valimistulemused kindlaks kohe pärast valimisi jaoskonnakomisjoniilt saadud sedelite ütelugemise teel. Nendel valimistel saab valimiskomisjon sedelite korduslugemise alustada valimiste päevale järgneval päeval kell 10.

Valimiskomisjoni tööajad ning muu valimistega seotud info avalikustab komisjon Saue linna kodulehel ja vajadusel ka Saue Sõnas.

Valimiskomisjoni nimel soovim kõigile kandideerijatele häid ideid ja indu linnaelu edendamiseks ning valijatele aktiivsust valimistel, et oma arvamus hääletamise teel välja öelda.

Sauelane arvab

Jüri Riimaa
Teedeinsener,
eramu omanik Saue alates 1976

Väikelinn Saue on aastaid võimaluse piires hoolitsenud linna teede ja tänavate eest, mis on üks peamine kohaliku omavalitsuse ülesanne. Teedele ja tänavatele Saue linnas pani aluse omaaegne Harju EPT, mille tulemusena tänavate baas oli olemas. Seda ei ole lastud hiljem ära laguneda.

2013. aasta suvel on pinnatud kõik Saue linna peatänavad, mis annab eelduse

selleks, et peateed on ka edaspidi sõidetavad.

Nimelt on pindamine üks kõige odavam tehnoloogia asfaltkatete säilitamiseks. Mitte kunagi ei ole ühelgi omavalitsusel korruga nii palju raha, et katta kõik asfaltteed uue ülekatte kihiga, mis oleks tegelikult kõige lihtsam.

Saue Linnavalitsuse strateegia teede korrashoiul läbi aegade on olnud senini õige ja linnaelanike huvides. Loodan, et üks prioriteetidest on ka edaspidi teede korrashoid nii suvel kui talvel.

Suvel päevakeskuses

- ◇ 5. juulil kella 10-14 riiete müük.
- ◇ 8.-13. juuli reis „Rootsi väikelinnad“.
- ◇ 6.-7. august reis „Otepää ja Urvaste kant“.

Luterlikud jumalateenistused päevakeskuses

Saue Päevakeskuses toimub järgmine luterlik jumalateenistus 11. augustil kell 13.

Teenistuse viivad läbi EELK Keila koguduse abiõpetaja **Juha Väliaho** ja diakon **Anu Väliaho**.

Kaetud on armulaud. Tere tulemas kõigile.

◇ 13,5 tonni EL toiduabi jõudis Sauele. Foto: Sirje Piirsoo

EL toiduabi jagamine Saue linnas

Saue Linnavalitsuse sotsiaali- ja tervishoiuvaldkond jagab Euroopa Liidu (EL) toiduabi (makaronid, nisujahu, neljaviljahelbed, tatar, manna, suhkur, toiduõli ja riis) toimetulekutoetuse taotlejatele, töötutele ja majanduslikult

vähekindlustatud peredele, sh pensionäridele.

Toiduabi jagatakse tööpäeviti Saue Linnavalitsuses, kabinet 108 ja Saue Päevakeskuses.

Info telefonidel 6790176 ja 6595070.

Põhja päästkeskuse sündmused

28. juunil kella 22.38 ajal tuli teade, et Saue raudteestaama juures põleb raudteele ohtlikult lähedal oksahunnik. Raudteeliiklus peatati see-

tõttu. Päästjad kustutasid lõkke kella 00.21-ks ja teavitasiid ohu kõrvaldamisest raudteedispetšerit. Rongiliiklus avati.

Ringkäik Saue kaunites koduaedades

Ringkäik Saue linna kaunitesse koduaedadesse toimub 16. juulil. Huvilistel palume koguneda kell 11.00 Keskuse parki. Lisainfo keskkonna- ja halduse peaspetsialist **Inger Urvalt** telefonil 6790185.

SKuS näitus on pühendatud linna 20. sünnipäevale

Evelin Povel-Puusepp
SKuS juhataja

Tänavusel juubeliaastal, kui 25. augustil möödub 20 aastat Sauele linna staatuse omistamisest, otsustas Saue Kodu-uurimise Seltsing (SKuS) iga-aastase kevad-suvise näituse, mis on seltsingu näituste üldjärjestuses juba kahekümne viies, pühendada sellele sauelaste jaoks olulisele tähtsündmusele. Näitus kannab pealkirja „Linna loomine, Saue saamine“ ja on huvilistele avatud Saue raamatukogus.

Et miski ei sünni tühjale kohale, algab teekond näitusel 1921, kui Eesti iseseisvuse algusaastail maaseadusest lähtuvalt Saue mõisapõld taludeks jagati. Algas toimekas elu ja hoogne areng maalal, mida me praegu Saue linnana teame.

Vähemoluline pole mõtteline ühendusjoon näitusel eksponeeritava kahe tähise vahel: Eesti iseseisvuse väljakuulutamises 95 aastat tagasi ja iseseisva linna loomises on palju sarnast. Olgu selleks siis julgus astuda esimene samm tundmatusse, kindlameelsus valitud tee õigsuses, otsustajate usk iseendasse ja jäägitu usaldus rahva vastu.

Asundustalude väljamõõtmisest linna loomiseni kulus

72 aastat, mis Saue pea 500-aastase kirjutatud ajaloo mõttes on lühike aeg. Näitusel on need aastad jagatud viide perioodi, igaüks neist erinevat värvi ja tekstuuri kangasiilul.

Esimene neist on pühendatud neile töökatele inimestele, kes hakkasid Sauele kodu ehitama, põldu harima, loomi kasvatama ja iluaeda rajama. Telgedel kootud kangal on eksponeeritud veel kaks iseseisvuse algusaastale omast takku: hoolas õppimine ja haridus ning vilgas seltsielu.

See hoogne, rõõmus ja pühendunud aeg lõppes Venemaa baaside tekke ja Eesti okupeerimisega. Aastad 1940-1949 ehk järjestikused okupatsioonid, küüditamised, tagakiusamised, arreteerimised, inimeste kadumine on näitusel kokku võetud musta värvi kangasiilule, millel sauelase **Helve Neuhausi** mälestused tollest perioodist.

Kohe pärast 1949. aasta märtsiküüditamist hakati asutama kolhoose. Ei pääsenud sellest ka Saue ega selle lähikäik. Näitusel tutvustavad seda perioodi fotod ja väljavõtted punasel kangal, vastandudes teravalt eelnevale ning iseloomustades toonase riigikorra sümbolvärvi.

Neljanda etapi võib kokku võtta koondnimetusega „Saue ehitab“. Ehitusmaterjalide karva

Evelin-Povel Puusepp SKuS näitust „Linna loomine, Saue saamine“ avamas. Foto: Sirje Piirsoo

hallil kangal on kesksel kohal Saue linna kaart hulgaliste aastarvudega, mis näitavad ühe või teise piirkonna rajamise aega. Lisaks hulgaliselt fotosid ja teavet Saue tänavate kohta.

Aita Saue linna loomist üles tähendada

Viies kangasiil on täielikult pühendatud aastale 1993 Sauele. Näituse ettevalmistavas töös on peamine infoallikas aasta taastamisel olnud ajaleht Saue Sõna, samuti üksikud mälestused. Paraku oli ajalehe ilmumises maist oktoobrini paus ja teavet sellest kõige peamisest - linna

staatuse omistamisest napib, piirdudes Vabariigi Valitsuse vastavasisulise määrusega. Ka tolle aasta fotosid on vähe.

Kutsun kõiki sauelasi üles kaardistama linnale olulist 1993. aastat, kirjutades üles mälestused ja koondades kokku fotod Saue linna algusajast. Ülesvõtete temaatika võib olla igasugune, olgu selleks loodus või inimesed, kodused sünnipäevapeod või koolilõpetamine, asutuste tähtpäevad või hoonestus. Oluline on, et fotod on tehtud Sauele aastal 1993. Talletame üheskoos Saue linna loomise tähise!

Mälestusi võib saata elektroonselt aadressil evelinpovel@gmail.com või sauelugu@gmail.com või tuua Saue linna raamatukokku. Fotod skaneeritakse ühtsesse andmebaasi ja originaalid tagastatakse omanikele. Nende üleandmiseks võib helistada telefonidel 56675252 (Evelin) ja 55571115 (Marika) või kirjutada eelnimetatud e-aadressidel. Piisava hulga mälestuste ja fotode olemasolul korraldab SKuS neist eraldi näituse. Lisaks leiavad mälestused ja fotod kindla koha seltsingu arhiivis ning Saue talletatud ajaloos.

Invataidlejate kava „Lapsemeelne-hingekeelne“ koosneb viiest osast

Armand Nagel

Juuniku kolmandal nädalavahetusel osalesid Saue-Keila linnade puudega inimesed seitsmendat korda kultuurifestivalil Viljandis. Suurüritusel näitas oskusi üle 20 kollektiivi, peamiselt Eestimaa suurlinnadest.

Meil on olnud võimalus Viljandis esineda tänu aktiivsele, energilisele ja algatusvõimelisele Saue Linna Invaühingu juhile **Elena Kalbusele**, kes on igaks festivaliks töötanud välja 20-minutilise estraadikava ja selle meile selgeks õpetanud. Tänavune kava „Lapsemeelne-hingekeelne“ on eelmiste aastatega võrreldes täiesti uus ja koosneb viiest osast.

Kõikide osade laulutekstid on seotud laval toimuvaga. Etteaste algab, kui lapselaps vanaisa käekõrval tutvub kodukoha aiaäärse tänavaga, kuid ei ulatu veel üle aia kiikama. Järgneb kohtumine kingsepa, kes külmetavatele

hanepogadele jalavarje teeb, seejärel meistriteestest majaehitajatega, ei puudu karutants.

Kava lõpeb maja ees kampsunit kuduva vanamemmega, kelle rõõmuks kõik lapsed korraks koju saavad. Etteaste muusikalise poole kavandas ja viis ellu **Marve Rekand**, teda toetas hea lauluoskuse ja -häälega **Andres Tarja**.

Festivalil sai näha suurepäraseid tantse, omaloomingulisi etendusi näiteringidelt ja kuulda laule Pärnu Pimedate Ühingu ansambli Rannapiigad. Nende kava „Siit nurgast ja sealt nurgast“ ning Pärnu Kurtide Ühingu estraadi ja pantomiimigrupi etteaste „Kui suitaja käis Pärnu Rannapromenaadil“ olid eriti hingelähedased.

Me võisime tõdeda, et pimedad ja kurdid on leppinud oma „kurja“ saatusega, kuid ei poe peitu, vaid näitavad, milleks nad võimelised on. Tihti on nad võimelisemad enamaski kui nägijad ja kuuljad. Naisansambli Kannike esi-

nemise kõrval näitas oma vilistamisostkust Vladimir, vilistades „Lilled valssi“. Tõrva invaühing estraadikavaga „Peaministri kohtumine valijatega“ tõstas kõik aktuaalsed probleemid: madalad pensionid, maaelu väljasuuremine, arstide kättesaamatus, mitmekuised järjekorrad, elektrihinna tõus ja eelseisvad valimised. Väga temperamentset ja kaasakiskuvalt esines ansambel Narvskie Kazatskie Pesni.

Esimese päeva lõpetas meeleolukas õhtu Sakala keskuses sõprade seltsis, kus nelja tunni jooksul oli võimalus tantsugi keerutada, kui tahtmist oli.

Kõik festivalil osalenud kollektiivid pälvisid tänukirjad ja suured kommikotid. Juhendajad said inglimedalid. Peaauhinna, käevõru pälvis Viljandi invateatri Karlenda üksikesineja tantsukava eest.

Täna kõiki, kes aitasid kaasa festivalil osalemisele, ja linnavalitsustki toetuse eest.

LC Saue lõpetas järjekordse tööaasta

Aidu Ots
LC Saue pressisekretär

LC Saue kuulub maailma ühe suurima ja tõhusama heategevusorganisatsiooni, Rahvusvahelise Lions Klubide Organisatsiooni Eesti piirkonna D 120 koosseisu.

Klubi liikmete arv on 20. Reeglina valib lionsklubi igal aastal oma liikmete hulgast uue juhatuse ja presidendi. Lionsaasta kestvus on üks aasta, see algab ja lõpeb aasta keskel.

LC Saue 2012.-2013. aasta president **Jaan Kalbus** ja juhatuse on oma ametiaastat lõpetamas ja 22. mai klubiõhtul kinnitasid lionsid klubile uue juhatuse koos uue presidendiga, kelleks sai **Meelis Telliskivi**.

Reeglina teeb klubi president ettepaneku oma ametiaja lõppu tähistada koosviibimisega. Seda traditsiooni järgides kutsus Jaan Kalbus kogu klubi koos leedidega Muhu saarele enda suvekodusse Võlla küla külje all.

15. juuni lõunase praamiga maabuski enamus klubi liikmeid koos leedidega Kuivastu sadamas. Järgnes saarega tutvumisekursioon. Küllastasime

LC Saue lõpetas aasta koosviibimisega Muhu saarel. Foto. Melani Telliskivi

jaanalinnufarmi ja hiigellinnud said lionstoitu maitsta. Koguva külas vaatasime taastatud talusid ja küllastasime muuseumi. Ka kohalik õlu sai ära proovitud.

Jaan Kalbuse ja leedi **Marje** vastuvõtu esimesesse poolde mahtusid tervitused, eestlaste söögi ja joogitraditsioonide järgimine ning ühispildi tegemine Jaani ja Maire suvekodu taustal. Fotograaf oli uue pre-

sidendi Meelise ja tema leedi **Kairi** tütar **Melani**. Seejärel siidusime mere äärde ujuma, kala püüdma ja suveõhtut niisama ühiselt nautima.

Kohvilaas tänas Jaan Kalbus kõiki juhatuse liikmeid ja kinkis neile raamatu. Vastastikused komplimendid ja tänud olid igati mõõdund hea lionsaasta tasemel.

Täname veelkord kõiki

üksikisikuid ja firmasid, kes on meid meie heategevustöös toetanud. Sügav kummardus teile ja olgem uhked nende üle! Olgem jätkuvalt hoolivad üksteise suhtes!

Saue linn on turvaline elukoht ja ühtlasi soodus koht uute heade ideede tekkeks - kasutame seda ära. Uute meeldivate kohtumisteni 2013.-2014. lionsaastal.

LC Saue uus juhatuse

President: **Meelis Telliskivi**
I asepresident: **Henn Vaher**
II asepresident: **Tõnu Kumari**
Eelmine president: **Jaan Kalbus**
Sekretär: **Aivar Kodumäe**
Laekur: **Jaan Suder**
Pressisekretär: **Aidu Ots**
Taittwister: **Harry Pajundi**
Klubi meister: **Jaan Kriisa**
Laiendustoimkonna esimees: **Mati Riimaa**

LC Saue heategevusprogramm 2012-2013

- ◇ toetasime laulukonkurssi Saue Laululaps
- ◇ annetasime õnnetult pereisa kaotanud Saue perele raha, mille saime korjanduskarpidest Saue Maximas ja Saue Kaubanduskeskuses
- ◇ korrastasime Saue mõisaparki
- ◇ tänasime rahuplakatite võistlusel osalenud Saue Gümnaasiumi õpilasi
- ◇ aitasime korraldada Saue jõululaata
- ◇ lisaks muud väiksemad heateod

Võidukalt Eesti edelaväravasse

Anna-Christi-Karita Aruksaar, matkaja

Viies etapp RMK matkarajast - taaskordne pingutus ühise eesmärgi saavutamise nimel - toimus 14.-17. juunil. Sel korral läbisime ratastel 160 kilomeetrit, lisaks 10 kilomeetrit Sauelt Saku rongijaama. Osalejaid oli kümme ja nagu öeldud - ka sel korral matkasime jalgratadel. Kõigepealt rattaga Saku rongijaama ja siis rongiga Olustverre.

Olustverest viis meie teekond Suure-Jaani ja sealt edasi metsarajale. Esimese päeva lõpuks jäime ööbima Oksa aita. Tegime lõket, nosisime õhtusöögiks

pirukaid ja kisselli ning peletasime putukaid. Omamoodi romantikat lisas meie unele läbi öö pöösas ruigav rukkirääk.

Teine päev jätkus metsarajal ja kruusateel Kilingi-Nõmmeni. Purunesid esimesed rattakummid, mis kiirelt päevitamispausi ajal vahetatud said. Lõunapausi tegime Läti vaateorni juures ja päikest nautides sõitsime edasi kuni öömajani.

Pärast eelmist ööd magamiskottides ja putukatest ümbritsetuna oli mõnus käia kuuma duši all, vaadata televiisorit ning magada pehmes voodis värskete linade vahel - uni saabus silmapilkselt.

Ka kolmas päev kulges enamjaolt mööda metsarada ja kruusateed Lemmeranna külalistemajani. Hommik oli sombune ja rada raske, täis juurikaid, kände ja sääski. Vihmas väntasime kuni Rae järveni, kus lõunatasime ja kus julgemad kargelt järvevett nautisid. Ujuda oli mõnus ja võileivad pole kunagi nii hästi maitsenud.

Päeva teises pooles tuli päike taas välja ja matk kuni Lemmerannani kulges rõõmsalt isegi üle männijuurikate ratasid tassides.

Peatuspaika jõudes oli rõõm suur. Juhheiii! Saab ometi sadulast maha! Jalad olid muutunud

Matkajad Läti vaateornis

pakkudeks ja tagumik oli sadulasistumisest kange. Õhtusöök, päikeseloojang rannas, filmiõhtu kohvikuseinal ja viimaks pehme padi. Tunne oli mõnus.

Viimase päeva hommik algas taas vihaselt, kuid ajaks, mil sõitma hakkasime, läks ilm ilusaks ja viimased 10 kilomeetrit seekordsel matkal viisid meid Eesti edelaväravasse Iklasse, kus juba ootas buss, mis meid koju tagasi tõi.

Neli päeva kümnekesi koos õpetas osalejatele nii mõndagi: alustades praktilistest lõkketegevuse ja rehivahetamise oskustest kuni üksteise aitamise, ootamise ning omavahelise koostööni. Noortega matkasid kaasa Saue Linna Lastekaitse Ühingu liikmed, noortekeskuse noortehid, aga ka erinevad kogukonnaliikmed, nende

hulgas näiteks õpetaja, kes lastele matkatarkustele lisaks ka muid maailma teadmisi jagas.

Hetkel matkale tagasi mõeldes tekib tunne, et kui ei oleks tõestusmaterjali piltide ja pisikeste sinikate näol, ei usukski, et kõik tõeline oli. Väntasime nii, et nägime seda unenägudeski.

14.- 17. juunil toimus viies RMK matkaetapp, mille korraldas Euroopa Noored Eesti Büroo rahastusel Saue Linna Lastekaitse Ühing. Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.

160 kilomeetrit matkarada on veel ees ootamas

Jaan Palumets: Haritud inimene

Saue Gümnaasiumi direktori
Jaan Palumetsa kõne gümnaasiumi lõpuaktusel
21. juunil 2013

Lugupeetud linnapea, austatud abituriendid, head lapsevanemad ja kolleegid!

Prantsuse kirjanik, vikont de Saint Exupery on oma raamat "Väike prints" öelnud: „Siin on minu saladus. See on väga lihtne: ainult südamega näed hästi. Kõige tähtsam on silmale nähtamatu.“

Iga inimese elu on nii keeruline ja kummuline nähtus, et seda ei suuda üks väike, lühike sõna kuidagi täielikult haarata. Ja nii on inimene mõelnud välja veel hulga erinevaid metafoore, mis lõpuks ikkagi kõik sedasama tähendavad ja samuti piisavaks ei osutu.

Me ütleme: „Elutee.“ Ja kirjeldame seda kord sirge, kord käänelisena, kord sileda, kord konarlikuna - justkui oleks kogu elu üksainus minemine.

Me ütleme: „Eluküünal.“ Ja loome kujutluses pildi lõputust hulgast põlevatest küünaldest, millest mõne leek on hele ja valgusküllane, teine jälle vaid vaevaliselt hingitsev - justkui oleks kogu elu üksainus põlemine.

Me räägime veel, et elu on nagu kunstiteos, mille igaüks ise peab kokku seadma lõputust hulgast mosaiikildudest - justkui oleks kogu elu üksainus otsimine.

Ometi on elu kõik see kokku. Nii minek kui põlemine, otsimisest rääkimata ja veel palju-palju ütlemata asju.

Täiuslikult lihvitud briljandil peab olema ju 58 tasapinda.

Gümnaasiumiaastate vältel oleme koos ja eraldi avastanud uusi ja uusi tasapindu. Lisaks tublidele ja tulemuslikele õppijatele tahan täna esile tuua ka õpilasi, kes gümnaasiumiaastate vältel on aktiivselt osalenud igapäevases koolielus.

12.a klass

Osalet aktiivselt kõigis koolielu ettevõtmistes. **Käthy Laar** - klassivanem, aktiivne koolielu edendaja. **Birgit-Helis Heinsalu** - koolielu edendaja. **Mart Jõesaar** ja **Kert Paidre** - asendamatud teadustajad kooliaktustel. **Grete-Marie Sepp**, **Birgit Suuder**, **Pearu Jakob Ojamäe**, **Mart Jõesaar** - kooli ansambli lauljad, esinenud edukalt vabariiklikel konkurssidel. **Stefan Kuld**, **Kert**

12.a klass

Cäthy Grete Gabriele Kiin (hõbemedal), **Sander Siniorg (hõbemedal)**, **Kristel Vist (hõbemedal)**, Mihkel Alamaa, Reimo Allik, Erik Artjomenko, Age Ermos, Sandra Goroško, Birgit-Helis Heinsalu, Mart Jõesaar, Eleri Kaljuste, Kaire Kalm, Karl-Kaur Kaseorg, Mailis Korm, Stefan Kuld, Rasmus Kõrvas, Käthy Laar, Vincent Ray Lambin, Mihkel Litvinov, Valle Morel, Martin Mõek, Magnar Matteus Oder, Pearu Jakob Ojamäe, Kert Paidre, Arolyn Roog, Agnes Sepaste, Grete-Marie Sepp, Kaur Siimaste, Birgit Suuder, Kaisa Tammiste, Henn Tomson, Kelly Toomast. Klassijuhataja Eve Tamm.

12.b klass

Marko Avarand, Klaus Dreverk, Daniel Helmdorf, Alieene Juuse, Annika Jõgi, Mait Kallikorm, Kristi Laur, Hans Erich Liivik, Marek Matsu, Kristin Nappus, Kristiina Suigusaar, Maarja-Liis Tahk, Kati Tamme, Vladimir Tšmir, Laura Tirmaste, Triin Toomsalu, Mihkel Tuuling, Anna-Maria Uulma, Kelly Valdmees, Erki Vellmann. Klassijuhataja Anu Tammeleht. Fotod Pildikompanii OÜ

Paidre, Mart Jõesaar - edukad filmide ja videote tegijad. **Kert Paidre, Mart Jõesaar, Pearu Jakob Ojamäe, Mih-**

kel Alamaa, Magnar Matteus Oder - aktiivsed näitlejad. **Grete-Marie Sepp, Birgit Suuder** - hõbedased lauluhääled,

alates 2. klassist esindanud Saue Gümnaasiumi lauluvõistlustel. Kogu klass osales muusikalises Grease.

12.b klass

Maarja-Liis Tahk - klassivanem, aktiivne klassielu edendaja. **Anna-Maria Uulma** - aktiivne

on varandus

koolielu edendaja, õpilasovalitsuse liige. **Kati Tamme, Kristiina Suigusaar, Anna-Maria Uulma** - aktiivsed sõnaseadjad ja ühiskondlikult ärksad. „Sõnaukel” osales kogu klass. Tähtsündmus kogu koolile oli presidendi külaskäik.

Te kõik olete aastaid vaeva näinud, omandades teiste loodud väärtusi ja kujundades väärtuseks iseennast. Nüüd peate õpinguid jätkates saama loojaiks, kelle arengust ja tööst võiksid rõõmu tunda ka teised.

Ilmselt ei ole see just kõige õigem koht ja auditorium rääkida hea hariduse rollist tänases maailmas. Kui põhikooli lõpus võib veel tekkida küsimusi õppimise vajalikkusest ja keegi eriti

nõu ka anda ei saa, siis täna teate te seda isegi, et haritud inimene on varandus, mis aitab meil kõigil edasi minna.

Kooliharidus saab alguse tähtede õppimisest. Iga täht viib edasi sõnade ja tekstide igavikuliste mõteteni. Eesti keele tähestikus on 32 tähte.

Kui tahaks täna meelde tuletada kõiki olulisi sõnu, mis iga tähega on seotud, kestaks meie aktus väga pikalt.

Aga kõige alguses on **A**.

Selle alguste algusega annaks teile, lugupeetud lõpetajad, kolm olulist sõna, mis võiksid olla ka teie elu suured sõnad. Neid ei saa panna pingerritta, pigem on nad seotud.

Ausus kõige laiemas ja süga-

vamas tähenduses. Me oleme ausad siis, kui mistahes valikut, otsust tehes oleme valmis vastutama kõigi tagajärgede eest. Sageli on raskem olla aus enese vastu. See nõuab meelekindlust ja võimet tunnistada enese ekslikkust. Olla inimene ei tähenda ilmeksimatust, vaid võimet õppida luhtumistest.

Avatus teadmistele, kogemustele, muutumistele ja mitte ainult enese omadele, vaid kuulata ja näha ka teisi, nende teadmisi ja mõtteid, teha koostööd sellisel viisil, et sünniks midagi uut. Kaks korda kaks on neli ainult korrutustabelis. Elu korrutustabelis võib tulemus olla kuus või seitse või veelgi rohkem.

Armastus on kõige sügavam inimlik tunne. Ainult võime armastada annab olemisele mõtte, värvid ja valguse. See võime õpetab märkama ja mõistma elu imet kõikjal enese ümber, avab loomingulähted.

Kool on nagu hüppelaud elluastumiseks ja me ei saa teha muud, kui teid hoovõtul julgustada. Näidaku need kolm A-d teile valgust, kui kõik näib pime, andku tuge, kui tunnete end lootusetult nõrgana, lisagu rõõmu, kui elu tundub lõpmatult kurb.

See on parim, mida saame teile kaasa anda ellu, mis mõnikord on habras kui jää, võimas kui ookean ja avar kui taevalaotus. Imeväike

lihvitud teemant säteandab heledamalt kui terve hulk lihvimata teemante. On ju parem teha vähem, aga hästi, kui palju ja halvasti.

Tahan vaid öelda, et hoolimata sellest, millise tunnistusega te siit täna lahkute, igaüks teie seast on eriline. Me ei näe teineteise sisse, me saame võrrelda ainult seda, mis on meie silmale nähtav, kuid tihtilugu ei ole see kõige määravam.

Austatud vanemad!

Milline päev on lapsevanema elus kõige rõõmsam ja kõige kurvem ühekorraga? Ilmselt see, kui saab selgeks, et linnupojal on endalgi tugevad tiivasuled. See on kaotamise ja leidmise päev. Kaotad endast sõltuva lapse ja leiad võrdse täiskasvanu. Ma ei arva, et nii juhtub tingimata täna, või et tunnistus korraga täisnimeks muudab, aga mingi tähis tänane päev ikkagi on. See noor inimene saab ise hakkama, tal on oma elu elada ja see ei kannata oodata. Ta jääb teile alles, aga teisel moel.

Lugupeetud õpetajad!

Austus ja aukartus õpetaja elukutse ees on ikka eesti kooli edasi viinud. Täna olete te teele saatmas järgmist, Saue Gümnaasiumi 26. lennu õpilasi, kuid mis neist tegelikult välja tuli, selgub alles aastate pärast. Täna saame võrrelda vaid neid teadmisi, mida me ühe või teise aine kohta oleme andnud, kuid tegelikult olete te igaüks neile elurõõmsatele noortele andnud palju seda, mis on silmale nähtamatu.

Täna teid aastate vältel südamega tehtud raske, kuid tänuväärse töö eest.

Austatud koolilõpetajad!

Te ei ole lõpus ega alguses. Olete teel, millel on käidud enne teid ja tullakse teie järel.

Osa sellest on aga päris uus ja teie jäljed on esimesed. Küllap peab tarkust elu lõpuni jahtima. Tarkust vist ei saagi keegi kunagi kätte. Aga tark on see, kes seda sihikindlalt jahib.

Soovin teile sihikindlust eesmärkide saavutamisel, tahtmist õppida elult ja oskust teha õigeid valikuid ning õnne gümnaasiumi lõpetamise puhul.

Ja ikka ja alati *mente et corde* ja ikka alati mõistuse ja südamega.

9. a klass

Allar Aasjõe (kiitusega), Priit Norak (kiitusega), Susanna Soomets (kiitusega), Doris Akker, Rene Arumetsa, Markus Grossthal, Karl Hansen, Jaspas Jaansoo, Mariell Kesküll, Kristjan King, Mark Erik Kink, Triin Lemmik, Karl-Tanel Paes, Johanna Rae, Martin Rattasepp, Karl-Alvin Reinhold, Holger Suvi, Anna-Liisa Tõnismaa, Maarja-Liis Uiboupin, Stina-Riin Vainrauh, Merlin Vapper, Kristina Zakurakina. Klassijuhataja Malle Liiv.

9. b klass

Marina Elias, Kristofer Härm, Anett Kadastu, Sherilyn Karin, Martin Alex Kaseorg, Edi Krims, Henrik Kummer, Kristiina Lehtsalu, Carl Luud, Melissa Malk, Margarita Muga-mäe, Marko-Ragnar Nilk, Alice Närep, Henry Pajuri, Helena Palu, Sten Roasto, Rainer Seil, Albert Suur, Mark-Emil Talivere, Kaisa Tamme, Kairi Treimann, Kersti-Liis Vimm. Klassijuhataja Sirje Ojavee.

9. c klass

Abella Allik (kiitusega), Kristiina Kai Kõiv (kiitusega), Maria Letta (kiitusega), Marilin Letta (kiitusega), Natalja Artjomenko, Kristofer Bergström, Mike Gross, Eric Hein, Karl Hõbessalu, Kaspar Karu, Birgit Kruusmaa, Karmel Kuusk, Sander Lepp, Eliise Lind, Marti Michelson, Ken Põldis, Taavi Rähn, Andres Taats, Ragnar Teas, Richard Vaiknurm, Ragnar Öövel. Klassijuhataja Jelena Laanjärvi. Fotod: Pildikompanii OÜ

Saue Gümnaasium - TV 10 Olümpiastarti 42. hooaja võitja suurte koolide seas

Ester Legonkov
Kergejõustikuklubi Tipp
treener ja Saue Gümnaasiumi
õpetaja

Saue Gümnaasium võitis TV 10 Olümpiastarti 42. hooaja suurte koolide seas Eestis ja ka Harjumaa võistlussarja.

Saue noored kergejõustiklased jõudsid **14.-15. juunil Rakveres** toimunud TV 10 Olümpiastarti 42. hooaja finaali liidritena. Meie parimana saavutas **Silver Milpak** neljanda koha 4997 punktiga nooremate poiste vanuseklassi üheksavõistluses. Kolmandast kohast lahutas vaid 40 punkti. 18. koht kuulus **Frank Kuresaarele**. Võistlejaid oli 38.

Nooremate tüdrukute kuuevõistluses saavutas **Laura Häling** seitsmenda koha, jäädes kuuendast kohast vaid 21 punkti kaugusele. Tubli esituse tegi meie noorim võistleja **Teele Tamme**, kes püstitas kuuevõistluses viiel alal uue isikliku rekordi. Teele punktisumma 3540 ületas individuaalvõistlejate normi 40 punktiga ja tagas Teelele 20. koha 49 tüdruku seas.

Vanemate poiste vanuseklassi üheksavõistluses trotsis väikesekasvuline **Emil Ojaperv** tugevat vastutuult (4,6 m/s), jäädes alla isiklikule tulemusele paarisaja punktiga, mis oleks andnud koha esikuukus. Seekord siis 10. koht tulemusega 6222.

Vanematest tüdrukutest olid võistlustules **Liss Viilma** ja **Elisabeth Valdmann**, kes üllatasid kõrgushüppes, hüpatas vihmas uued isiklikud 1.46. Edasi kulges võistlus tõusude ja mõõnadega. Lissil õnnestus korra isegi 7. kohal olla. Pärast 600 meetri jooksu leidsime Lissi 14. ja Elisabethi 19. kohalt.

Iga vanuseklassi parima punk-

Emil Ojaperv tõkkeid jooksmas

Nooremate poiste üheksavõistluse võitis Silver Milpak

tisumma ja üksikalade etappide tulemuste kokkuarvamisel leidsime Saue Gümnaasiumi esikohalt! Rõõmu kui palju, sest oli meilgi viperusi ja altsminekuid, tugev vastutuul ja muu.

Esimesel neljal etapil jõudsid esikuukusse: **Silver Milpak** teivashüppes kolmas ja kõrgushüppes kuues; **Laura Häling** 60 meetri jooksus teine ja kaugushüppes suurepärase tulemusega 4.90 kolmas; **Liss Viilma** viies kuulitõukes tulemusega 10.71; **Emil Ojaperv** kaugushüppes neljas ja 60 meetri tõkkejooksus viies.

Võistkonda kuulusid üksikaladel ka **Argo Aasjõe** (1000 m jooksus 9. koht), **Stehvan**

Grahv (kuulitõukes 9. koht), **Karmen Koha**, **Gertrud Soone**, **Katre Sofia Palm**, **Jaan Vanaseme**, **Kaidi-Betti Käärrik**, **Merily Palmisaar**, **Kristo Sildam**, **Anett Nuudi** ja **Mailis Sinijärv**. Kogu info võistlussarja kohta <http://www.ejkl.ee/tv10os>

Saue Gümnaasiumi noored kergejõustiklased võitsid ka Harjumaa TV 10 Olümpiastarti 42. hooaja võistlussarja, kus olid liidrid samuti esimesest etapist alates.

Harjumaa finaali toimus Kuusalus 5. juunil. Saue Gümnaasiumi õpilased saavutasid finaalis kolm esikohta. Nooremate poiste üheksavõistluse võitis **Silver Milpak**, esikümnesse mahtusid **Rasmus Kunin-**

Nooremate tüdrukute kuuevõistluse esikoht kuulus Laura Hälingule (keskel). Fotod: Harjumaa spordiliit

gas ja **Jan-Erik Vaiksalu**.

Nooremate tüdrukute kuuevõistluse esikoht kuulus **Laura Hälingule**. Vanemate poiste üheksavõistluse võitis **Emil Ojaperv** ja vanemate tüdrukute kaheksavõistluses oli **Liss Viilma** teine ning **Elisabeth Valdmann** neljas.

Üksikalade etappidel oli nooremate poiste vanusegrupis võidukas **Silver Milpak** teivashüppes, 60 m jooksus ja 60 m tõkkejooksus. Kaugushüppes oli Silver kolmas tulemusega 4.53, kõrgushüppes kuulust talle teine ja kettaheites kolmas koht.

Frank Kuresaar oli tõkkejooksus kolmas, **Stehvan Grahv** kuulitõukes teine ja **Rasmus Kuningas** kuues. Rasmusele kuulus ka kaugushüppes kuues ja teivashüppes neljas koht. **Jan-Erik Vaiksalu** tuli teivashüppes kuuendaks.

Nooremate tüdrukute seas võitis **Laura Häling** 60 meetri ja tõkkejooksu ning kõrgus- ja kaugushüppe. 600 m jooksus oli Laura teine. **Aleksandra Oja-**

põld kindlustas 60 meetri jooksus Sauele kaksikvõidu, **Gertrud Soone** oli neljas. Gertrudi tulemus 4.19 kaugushüppes tagas talle kuuenda koha, kõrgushüppes ja tõkkejooksus oli ta viies.

Kaksikvõidu saime ka kõrgushüppes, kus nii Laura kui **Anett Nuudi** ületasid 1.30.

Vanematest poistest õnnestus **Emil Ojapervel** võita tõkkejooks, kaugus- ja teivashüpe. Kõrgushüppes tuli Emil teiseks ja kettaheites neljandaks. **Argo Aasjõe**le kuulus 1000 meetri jooksus teine koht.

Vanemate tüdrukute tulemustest väärib äramärkimist **Katre Sofia Palmi** kõrgushüppe suurepärase tulemus 1.53 ja teine koht. Kõrgushüppes oli **Liss Viilma** neljas 1.41-ga ja **Elisabeth Valdmann** kuues 1.37-ga. Tõkkejooksus oli Katre samuti teine ja Liss neljas. Lissile kuulusid veel teised kohad kaugushüppes ja kuulitõukes (10.58). Kuulitõuke kolmas oli **Annabel Olgo**.

Aado Liblikmann – taas EM-i hõbe

Sirje Piirsoo

Sauelane **Aado Liblikmann** (pildil) tuli Euroopa meistrivõistlustelt (EM) triatlonis taas koju hõbemedaliga.

EM triatlonis toimus tänavu 14.-16. juunil Türgis Alanyas. Aado saavutas oma vanuseklassis M75-79 teise koha ajaga 1.59. Tulemus oli isegi parem kui aasta tagasi.

Samas vanuseklassis oli võistlejaid sel aastal neli. Aado nendib kahetsusega, et iga on selline, et mehi muudkui kaob.

Samas on mehed isegi tublid. Naiste vanusegrupid lõppesid 65 eluaastaga.

Esmakordselt ajaloos oli sel võistlusel ette nähtud auhinna raha ka veteransportlastele, mis küll oli kordades väiksem kui eliitklassi võitjatel.

Aado räägib, et ilm võistluspäeval oli hea ja start anti juba kell 8.15 hommikul, et enne keskpäevast kuumust võistlus läbi oleks.

Mehed vanuses 75-79 eluaastat ujusid võistlusel 750 meetrit, rattadistants oli 20

kilomeetri pikkune, sellele järgnes viis kilomeetrit jooksu. Pool rattadistantsist tuli läbida kiviparketil, see pööras päris kõvasti, kuid samas kulges võistlus suhteliselt laugel maal ja rasked tõuse polnud.

Et merevee temperatuur oli võistluspäeval +25, siis kalipsot kasutada ei tohtinud. Soe küll, aga samas on meres ujumine tükki maad raskem lainetuse tõttu.

Jooksuetapp oli Alanya tänavatel. Pealtvaatajaid-kaasaalajaid oli palju, nende seas ka eestlasi.

Võistlus on läbi, pidulik lõpetamine ootab ees. Foto: erakogu

Tänavune hooaeg triatlonis on Aadole juba 27-s. Sel aastal on veteransportlase kontole

kogunenud 1000 km jalgrattasõitu, 50 jooksukilomeetrit ja 20 km ujumist.

Saue maletajate ja kabetajate võistlusgraafik oli tihe

Valjo Rattasep Saue Male-Kabeklubi juhatuse esimees

Saue maletajate ja kabetajate hooaja esimese poole võistlusgraafik oli tihe nii linnasisest kui välisvõistluste poolest.

Eelmise aasta detsembris alustatud Saue linna 2012. aasta meistrivõistlused tava- males ajakontrolliga kum- malegi mängijale üks tund lõppesid tänavu 2. veebruaril. Võistlused olid tasavägised. Võidutses **Raivo Viidu**. Teise, kolmanda ja neljanda koha pärast käis äge võistlus. Järel- matš reastas mehed järgmi- selt: **Karel Uurits**, **Raul Leeduks** ja **Jüri Nõmmsalu**.

11. ja 18. veebruaril toi- munud Saue linna 2013. aasta meistrivõistlustel kiirka- bes ajakontrolliga 15 minutit kummalegi mängijale tuli tubli

tulemusega esikohale Urmas Väärtnõu. Teise sai koha **Raivo Viidu** Kolmandat ning neljandat kohta jagasid **Valjo Rattasep** ja **Matti Makko**. Järelmatsi kahes partiis oli parem Valjo Rattasep.

Saue linna 2013. aasta meistrivõistlustel 11. ja 18 märtsil välkkabes - neli ringi, ajakontroll viis minutit kum- malegi mängijale - läksid arvesse kolme parema ringi tulemused. Väga hästi mängis **Urmas Väärtnõu**. Teine koht kuulus **Raivo Viidule** ja kolmas **Valjo Rattasepale**.

Saue linna 2013. aasta meistrivõistlustel kiirmales ajakontrolliga 15 minutit kummalegi mängijale 1. ja 8. aprillil pälvis pingelise ja tasa- vägise võistluse tulemusena esikoha **Martin Velling**. Teist ja kolmandat kohta jäid jagama **Raivo Viidu** ja **Karel Uurits**.

15. ja 6. mail toimusid 6-rin-

gilisena Saue linna tänavused meistrivõistlused välkkabes. Ajakontroll oli 5 minutit kumma- legi mängijale ja arvesse läksid nelja parema ringi tulemused. Esikohale tuli **Raivo Viidu**, teine läks **Karel Uuritsale**, kolmandale platseerus **Matti Makko**.

Linna 2013. aasta meistri- võistlustel males-kabes 20. mail ja 3. juunil summeeriti võistleja saavutatud punktid mõlemas mängus. Kahevõistluse võitja tiitel kuulus Raivo Viidule, teise koha saavutas **Raul Leeduks** ja kolmanda **Valjo Rattasep**.

Saue Huvikeskuse maleringi kevadine maleturniir õpilastele oli vahemikus 19. aprillist kuni 12. maini. Turniiril tuli edasijõudnute grupis esikohale **Mihkel-Eduard Luude**, teist ja kolmandat kohta jagasid **Mar- kus Grossthal** ja **Vallo Arukaevu**. Algajate grupis võitis esikoha **Marko Birk**, teisele kohale tuli

Markus Sirts ja kolmandaks jäi **Gregor Prints**.

Lisaks võtsid Saue Male- Kabeklubi mängijad **Karel Uurits**, **Raivo Viidu** ja teised aktiivselt osa Eesti Male Toe- tusühingu läbiviidud Beko maleturniiride sarjas toimu- vatest kiirmaleturniiridest nii Laagris, Jüris, Võnnus, Põlvas, Viljandis, Keilas, Tallinnas, Narvas, Tartus ja Rakveres.

Kõige aktiivsem osaleja sar- jas on seni olnud Karel Uurits meie klubist, kes on mänginud kõigil eelmainitud maleturniiridel. Parima tulemuse sai kirja ta Narvas, kus saavutas 14. koha. Tuleb tunnustavalt mainida seda, et sarja üldtabelis jagab Karel hetkeseisuga 27. kohta 359 osavõtja hulgas.

Eesti linnade talimängudest märtsi alguses Võrus, võtsid osa ka meie male- ja kabe- võistkonnad. Mängijate tase

oli võrdlemisi kõrge, võistlustel osales males 11 ja kabes 12 võistkonda. Mängud toimusid ringsüsteemis, kus igal võist- konnal tuli kõikide võistkon- dadega mängida. Pingeliste võistluste lõppedes jäid meie mõlema võistkonna tulemused suurvõistluste väheste koge- muste ja kummalise võistlus- juhendi tõttu, mis sundis meid võistlema nelja mängijaga viie asemel, tagasihoidlikuks. Males 11. koht ja kabes 9. koht.

3.-8. juunil toimusid Viljan- dis Eesti neljandat meistrivõist- lused males-kabes. Ajakontrolliga males viis minutit ja kabes kolm minutit kummale mängi- jale mängiti Šveitsi süsteemis 11 voo. Iga võistleja mõlemas mängus saavutatud punktid lii- deti kokku. Meie klubi võistleja- test olid edukamad **Raivo Viidu** ja **Raul Leeduks**, kes jäid jagama 9. ja 10. kohta 11 punktiga.

Saue linn võitis Eesti linnade suvemängudel 21 medalit

38. Eesti linnade suvemängude avamine Haapsalu staadionil. Lippu kannab volikogu esimees Valdis Toomast

Terje Toomingas Saue Huvikeskuse sporditegevuse juht

Kolmekümne kaheksandalte Eesti linnade suvemängudel 29.-30. juunil Haapsalus osales ligi 650 sportlast 20 Eesti linnast.

Saue linn oli esindatud 42 sportlasega, kes võtsid kahel päeval osa kuuest spordialast: kergejõustik, tennis, orientee- rumine, jalgrattakross, meeste võrkpall, juhtide võistlus. Väi- kelinnade arvestuses kuulus Sauele kuues ja linnade üld- arvestuses üheksas koht.

Kergejõustiku võistlustel püstitasid Saue sportlased mitu isiklikku rekordit. Kokku võitsid Saue linna sportlased 21 medalit: juhtide võistluses, kergejõustikus ja orienteeru- mises. Kiidusõnad Saue linna tublidele sportlastele ja palju õnne võitjatele!

Kaugushüppe autasustamine, sauelane Andre Kesküll saavutas tulemusega 6,33 m esikoha. Fotod: Terje Toomingas

Saue sportlased Eesti linnade suvemängudel 2013

Valdis Toomast, Andre Kesküll, Emil Ojaperv, Patrick Kummer, Karl Voldemar Palm, Timo Nieländer, Kuldar Tamm, Allar Elerand, Merily Palmisaar, Liss Viilma, Laura-Liisa Liiu, Alla Shilenok, Vladimir Issajev, Tarmo Palmisaar, Christyn Liiva, Katre Sofia Palm, Laura Häling, Elisabeth Valdmann, Liis-Marleen Verilaskja, Martina Eerme, Karmen

Veerme, Liisbeth Salutee, Triin Koppel, Martin Eerme, Susan Pihelgas, Lauri Malsroos, Ülo Vainura, Krista Terno, Hille Tasa, Marge Sargma, Ingrid Piht, Danilo Piht, Frederik Kalmberg, Dimitri Rogotovski, Siim Kalas, Jan Tolokonnikov, Siim Rõõmussaar, Lauri Špitsmeister, Siim Ots, Priit Puuste, Rivo Pajur, Agnes Pajur.

90 aastat Saue jalgpallurite esimesest teadaolevast matšist

Tänavu augustis täitub 90 aastat, mil Saue jalgpalli- meeskond pidas esimese matši Saue - vastased olid Keilast - ja see leidis ära- märkimist tolleaegses aja- kirjanduses.

Päevaleht kirjutab 18. augustil 1923, et Keila spordiringi B-meeskond koh- tus 12. augustil Saue noor- teühingu spordijaoskonna A-meeskonnaga. Mäng lõp- pes Keila võiduga 3:0.

See tore fakt tuli ilmsiks tänu vanahärra **Rein Tammise** huvile jalgpalli ja spordiaja- loo vastu.

Ajaloolise mängu mälestu- seks plaanib Saue Jalgpalli-

klubi (JK) sügisel ühe vägeva sõprusmatši maha pidada - vastased kust mujalt kui Keilast.

Üksiti kutsub Saue JK kõiki sauelasi jagama mälestusi ja koondama vanu pilte jalgpalli ajaloo Saue.

Klubi ootab endaga ühen- dust võtma ka kõiki noore- maid ja vanemaid Saue jalgpallureid või nende sugulasi, et ajaloolisi fakte täpsustada ja kontrollida ning ajaloolisi fotosid ja esemeid talletada.

Saue Jalgpalliklubiga saab ühendust telefonil 5065937, Valdis Toomast, Saue JK juha- tuse esimees. E-posti aadress valdis.toomast@sauejk.ee.

Võõrsil töötamine turvaliseks

Ado Viik
EHK Harju osakonna direktor

Viimastel aastatel on paljud eestlased läinud välismaale tööle, kes mõnda pikemaajalisse lähetusse, kes lausa välis-tööandja juurde. Mis aga juhtub nende inimeste ravikindlustusega ja kuidas saada võõrsil arstiabi? Millised dokumendid on vaja korda ajada, et haigestumise muredele lisaks ei peaks suurt rahalist koormat kandma.

Euroopa Liitu töölähetusse

Kui töötaja saadetakse Euroopa Liidu riikidesse, Norra, Liechtensteini, Islandile või Šveitsi pikemaajalisele tööle, peab tal kaasas olema sotsiaalkindlustusametist väljastatud tõend E101. See tõendab

tema maksude laekumist Eestisse. Vajaminevat arstiabi saab kohapeal Euroopa ravikindlustuskaardiga, see tuleb kindlasti eelnevalt Eesti haigekassast endale tellida.

Kui lähetus on pikem kui aasta, tuleb lisaks vormile E101 kaasa võtta ka vorm E106, mille saab haigekassast. Vorm E106 tuleb lähetusriiki jõudes registreerida ja selle alusel tekib õigus saada igasugust arstiabi võrdselt elukohariigi kindlustatutega. Kui kaasas on ka pere, siis märgitakse nemadki E106 vormile ja nad saavad samuti lähetusriigis kindlustuse.

Mõlemal juhul peab arvestama sellega, et ise tuleb maksta kõik arstiabiga seotud omavastutustasud (näiteks

visiiditasu, voodipäevatasu, mingi protsent teenuse/ravimi hinnast jne), nii nagu Eestiski.

Tööle välismaa tööandja juurde

Kui inimene on tööle läinud mõne Euroopa Liidu tööandja juurde ja tema maksud, sh sotsiaalmaks, laekuvad välisriiki, tekib tal ravikindlustus selles riigis ning ravikindlustus Eestis katkeb. **Kahes riigis korraga ravikindlustust olla ei saa.** Töötades kahes liikmesriigis korraga, on inimene kindlustatud seal, kus ta elab. Mõnes teises Euroopa riigis kindlustatu saab Eestis viibides arstiabi Euroopa ravikindlustuskaardi alusel. Kui mingil põhjusel on vaja saada plaanilist arstiabi Eestis, peab küsima selleks

nõusolekut ja vormi E112 oma kindlustajariigilt. Kui oma kindlustajariigilt selleks nõusolekut ei saa, tuleb arstiabi eest ise maksta või pöörduda abi saamiseks tagasi oma kindlustajariiki. Eesti kodakondsus ei ole aluseks ravikindlustusele ja sellega kaasnevale õigus-tele Eestis.

Pea meeles!

Kui töötate välismaal või mitmes riigis korraga, tuleb enne sinna minekut kindlasti suhelda nii sotsiaalkindlustusametiga (www.ensib.ee), Eesti haigekassa (www.haigekassa.ee) kui mitmetel juhtudel ka maksu – ja tolliametiga (www.emta.ee). Tööõnnetustega seoses saab informatsiooni tööinspektsioonilt (www.ti.ee).

Teie maksud peavad laekuma ainult ühte riiki (ka näiteks juhtudel, kus töötate füüsilisest isikust ettevõtjana ühes riigis ja töötajana teises jne) ning teie ravikindlustus saab olla ainult ühes riigis korraga.

Ärge jääge lootma ainult tööandjale – tundke ka ise huvi, kas teil on ravikindlustus olemas ja kõik seadusandlusest tulenevad kohustused täidetud! Paljudes riikides on töötaja kohustus tasuda makse ja ravikindlustatuna ennast ise arvele võtta.

Dokumentide esmakordne ettevalmistamine võib vahel tunduda keeruline. Usun, et haigekassa infotelefon saab teile nõu anda numbril 16363 või välismaalt helistades +372 669 6630.

Suvekuudel upub purjuspäi ujudes palju noori mehi

Sirle Matt
Põhja päästkeskuse kommunikatsioonijuht

Möödunud aastal uppus Eestis piltlikult öeldes reisibussitais inimesi. Kõige rohkem upub inimesi soojadel suvekuudel, juulis ja augustis. Sellel perioodil uppunutest on suures enamuses mehed vanuses 20-29 aastat. Valdavas osas on nende juhtumite juures mängus alkohol.

Joobes inimesed upuvad ujudes, sest ei saavuta hingamise ja liigutuste vahel rütmi. Hingavad vales kohas ja tõmbavad vett hingamisteedesse. Joobnu arvab, et kõik tema keha funktsioonid toimivad samamoodi nagu kainenena, kuid paraku on joobeseisundis inimese koordinatsioon paigast ära. Ka kõige parema ujuja koordinatsioon on joobesolekus häiritud ja vaatamata heale ujumisohutusele, võib ta uppuda. See kehtib nii

alkoholi- kui narkojoobe korral.

Joobes inimene kipub tui-kuma ja kaotab kergesti tasakaalu. Kuival maal komistades ja kukkudes on tagajärjeks kriimustused ja marrastused. Veet tasakaalu kaotades võib tagajärg olla uppumine.

Purjus inimese jaoks võib vees osutada ületamatuks ka üsna lühike vahemaa: uppunud tuuakse veest välja enamasti üsna kalda juurest, selle koha läheduses, kust vette mindi.

On juhtumeid, kus veest välja toodud inimese kopsudest lahangu vett ei leita. Põhjus on organismi kaitse-reaktsioon. Kui vesi satub ootamatult hingamisteedesse, võib tekkida reflektorne hingamisteede sulg. Hingamisteede sulguvad ja häälepilu tõmbub kokku, et vesi kopsu ei satuks. Sellises olukorras ei pääse aga ka õhk enam kopsudesse ja inimene ei saa appi hüüda. Tekkib lämbumine ja tegu on kuiva uppumisega.

Hüpe ratastooli

Igal aastal on hulgaliselt suu-remate või väiksemate vigastustega lõppevaid veeõnnetusi. Noored mehed sattuvad haiglasse ja jäävad elu lõpuni ratastooli. Enne vette hüppamist peab olema veendunud, et vesi on piisavalt sügav ja et põhjas ei ole kive või muud, mis võiks inimest vigastada. Tumeda põhja korral ja hämaras on võimatu silmaga hinnata vee sügavust või tuvastada põhjas olevaid esemeid. Lõbu pärast tervisega riskimine ei tasu ära.

Uppumised Eestis

2010 - 97 inimest, neist 81 meest, 10 naist, 6 last
2011 - 55 inimest, neist 46 meest, 7 naist, 2 last
2012 - 54 inimest, neist 44 meest, 8 naist, 2 last
2013 - 13 inimest, neist 9 meest, 3 naist ja 1 laps (1. juuni seisuga)

Mis saab lapsest, kes saab lapse?

MTÜ SEB Heategevusfond

MTÜ SEB Heategevusfond lõi sel kevadel stipendiumiprojekti noorte emade aitamiseks. Noore ema stipendium toetab neid noori, kes soovivad ühendada lapsekasvatamise õpingutega, aga toetav tugiring puudub.

Stipendiumi saab taotleda, et hüvitada õppemaksu, tasuda lastehoiuteenus eest, saada igakuist isemajandamisraha või soetada õppevahendeid.

Noore inimese elu keerab lapsesaamine paratamatult pea peale. Paljudel tuleb kooli pooleli jätta, sest kõigele ei jätku aega, raha ja energiat. Hariduseta pole aga suuri väljavaateid, et võimaldada endale ja lapsele loodetud tulevikku.

Noore ema õlekõrs keerulises olukorras on toetav perekond või kaasa. Kui on olemas tugisüsteem, on paljud suutnud lapse kõrvalt kooli tagasi minna ja saanud

hariduse, mis pakub eneseteostust emale ja paremaid väljavaateid tema perele. Aga kui tugi puudub? Just nende noorte emade aitamiseks lõi MTÜ SEB Heategevusfond sel kevadel stipendiumiprojekti.

Stipendiumi saab taotleda lisaks õppemaksu hüvitamisele lastehoiuteenus eest tasumiseks, igakuise isemajandamisraha saamiseks või õppevahendite soetamiseks. Endiselt saavad stipendiumi taotleda kõik vanemliku hooleta noored, kes õpivad kutseõppeasutuses või kõrgkoolis.

Sel aastal on stipendiumifondi suurus kokku 50 000 eurot. Järgmine stipendiumivoor algab augusti lõpus.

Kui teate kedagi, kes võiks kandideerida noore ema või vanemliku hooleta noore stipendiumile, saate infot kodulehelt www.heategevusfond.ee. Küsimused võite saata e-kirjaga aadressile stipendium@heategevusfond.ee.

Grillimiseks vali ohutu koht

Armand Jürgenson
Põhja päästkeskuse menetlusbüroo juhataja

Nii maja hoovis kui looduses grillides peab silmas pidama tuleohutusnõudeid.

Puuküttega grilli tuleohutusnõuete kohaselt paigutada vähemalt viie meetri kaugusele metsast, hoonetest või muudest põlevmaterjalidest. Grillisõega

grillides peab see vahemaa olema vähemalt kaks meetrit.

Grillimiskoha ümbrus tuleb puhastada selliselt, et oleks takistatud tule levik, kui söed maapinnale kukuvad. Metsas tohib grillida tähistatud lõkkeplatsidel. Sobivad kohad on RMK lõkkeplatsid, mille asukohta saab vaadata veebi-aadressilt www.rmk.ee.

Gaasigrillile asukohta vali-

des tuleb juhendada kasutusjuhendist, mis ütleb, kas tegemist on väli- või sisetingimustes kasutamiseks mõeldud grilliga. Eestis müüdivad gaasigrillid on enamasti välitingimustes kasutamiseks.

Rõdu ja hoonega ühes osas olev terrass loetakse hoone osaks ja seal puude või grillisõega köetavat grilli ning väligaasigrilli kasutada ei tohi. Rõdul ja terras-

sil tohib kasutada üksnes elektrigrilli ja sisetingimustes kasutamiseks mõeldud gaasigrilli.

Lisaks tuleb grillimisel ja lõkke tegemisel hinnata ilmastikuolusid: tuule kiirus ja suund, kuivaperiood jne. Mida kuivem on loodus ja suurem tuleoht, seda ettevaatlikum peab lah-tise tule kasutamisel olema. Väga suure tuleohtu korral võivad kohalikud omavalitsused kee-

lata metsas viibimise ja tähistatud lõkkekohtade kasutamise. Tuleohtu seisukorda looduses saab vaadata tuleohtu kaardilt www.emhi.ee. Infot metsamihet keelu kohta jagab pääste infotelefon 1524.

Grilli ei jäeta järelevalveta. Põlemisjääd tuleb lasta täielikult ära põleda, summutada või kustutada need veega. Ohutuse eest vastutab grilliseadme kasutaja!

Kuulutused

Teenused

Pottsepatööd ja looduskivi paigaldus. Materjal, transport meie poolt. www.ahjudjakaminad.ee. Telefon 58033448, Ain.

Õhkbatuudi Piraa-dilaev rent kodu- aia pidudeks!

E-N 90 € ja R-P 180 €. Broneerimine 56461100. www.hyppa.ee

Parketi paigaldus alates 6 eurot ruutmeeter. Telefon 5131360.

Müük

Müüa küttepuud, hind kokkuleppel. Telefon 56886868.

Pakun tööd

Saue Linnavarahaldus pakub tööd koristajatele koolis. Võimalus töötada poole kohaga

ja ka õhtuti. Info telefonidel 6595611, Tõnu või 6596519, Diana, e-posti aadress linnavarahaldus@saue.ee.

Otsin puhastusteenindajat Sauele, viis korda nädalas õhtuti kontor-tootmisesse. Tööaeg 4-5 tundi. Ühendust võtta kohusetundlikel puhtusearmastajatel, kel tahtest puudu ei tule! kaimo@aadarg.ee, 55514507.

Töörõivaste õmblusega tegelev OÜ Tekelson Sael võtab tööle tehnoloog-juurdelõikaja. Info telefonil 5259480.

Ilu- ja heaolukeskus Harmoonium Keilas võtab tööle juuksuri. Info telefonil 55531397.

Benteler Distribution Estonia OÜ Sael otsib lattu töstuki-juht-komplekteerijat. Tööle

asumise aeg ASAP. CV saata: gerda.arr@helens.ee.

Iga lahkumine on raske, iga teelesaatmine kurb ... Sündamlik kaastunne Annelyle poegadega kalli **VALEV REINHOLDI** kaotuse puhul. Korterühistu Tulekoda

Sa andsid kõik, mis sul oli anda, ja läksid ära siit ...

Sündamlik kaastunne Karl-Alvin Reinholdile **kalli ISA** lahkumise puhul. Saue Gümnaasiumi 9.a klass ja klassijuhataja Malle Liiv

Ei ole lohutust, mis leevendaks kaotuse valu.

VALEV REINHOLD Avaldame sügavat kaastunnet Ravelile kalli isa kaotuse puhul. Saue Gümnaasiumi 7.a klass ja klassijuhataja Ulvi Urgard

...sellest, kelle aeg su kõrvalt viis, on Taevas saanud sinu kaitseingel, ta on su kõrval alati... ka siis, kui headus silitab..., kui õelus salvab... Ta ikka valvab. Avaldame kaastunnet Annelyle poegadega kalli abikaasa ja isa **VALEV REINHOLDI** surma puhul. Perekonnad Mägi, Must ja Kahk

Kord oli sada soovi minnes teele... Avaldame sügavat kaastunnet armsale Pille Koppelmaale perega õe **SILVI VRAITI** 1951 - 2013 surma puhul. Saue Kristliku koguduse kollektiiv

Sündamlik kaastunne Annelyle, Ravelile ja Karl-Alvinile kalli abikaasa ja isa **VALEV REINHOLDI** kaotuse puhul. 7.a klassi lapsevanemad

SÜNNIPÄEVALAPSED JUULIS

Ellen Raidna	94
Helmi Miiler	92
Helme Kermes	90
August Tagger	90
Helmi Laan	89
Arnold-Heinrich Pregel	88
Joelit Pajenson	87
Aino Palm	85
Evi Laats	85
Elda Märtnmaa	83
Hugo Pikkpoom	83
Heino Heinloo	82
Astrid Mihkelson	81
Hildegard Juhter	81
Asta Truu	80
Leida Krasikov	80
Aino Lehissaar	80
Helju Kaiste	80
Kai Ilvest	80
Velle-Ahto Pedaste	80
Enno-Johannes Toomes	80

Palju-palju õnne!

VANAMÕISA KÄSITÖÖLAAT KOOS SUVELÕPUPEEGA
17. AUGUST 2013
VANAMÕISA VABAÕHUKESKUSES SAUE VALLAS
TANEL PADAR & THE SUN
ANNE VESKI, ZETOD

LAADAL MÜÜGIL PARIM EESTI TOIT JA KÄSITÖÖ

Terve päeva vältel mitmekesine meelelahutusprogramm

Põnevad tegevused ja atraktsioonid kogu perele: benji-hüpe, Skyjump, kiking, batuudid, sepikoda, loomaaed jpm

Külade talendivõistlus, Ohutus- ja päästeala, Piirivalve lennusaalk ja päästekopter, Militaarialal Eesti Kaitseliit ja Eesti kaitsevägi

Päevapilet 4 EUR, alates 18.00 8 EUR
Alla 140 cm pikkustele lastele TASUTA

1200 m² suurune Eesti Toidu Telk

Kulinaarne Tsirkus koos Eestiga

Kulinaaria Instituudiga: vaatamängulist etendust pakuvad Angelica Udeküll, Peeter Pihel, Joonas Koppel, Rene Uusmees, Kertu Luukas, Joel Ostrat, Jorma Riivald, Ants Uustalu

Lisainfo ja kaupjaks registreerimine www.kasitoolaht.ee, 5345 8450

Pühapäevased jumalateenistused juulis Saue kirikus

7. juuli kell 13

Teenistust juhatab ja jutlustab

Erki Kuld.

14. juuli kell 13

Teenistust juhatab ja jutlustab

Vahur Utno.

21. juuli kell 13

Teenistust juhatab ja jutlustab

Raivo Kaustel.

28. juuli kell 13

Teenistust juhatab ja jutlustab

Erki Kuld.

Palve- ja osadustund igal kolmapäeval kell 19.

SAUE LOOMAKLIINIK

Sooja 1, Saue, telefon 600 3382, www.sauekliinik.ee
Avatud E-R 15-19, L-P suletud
Lemmikloomade vaktsineerimine, ravi, **kiibistamine**.
Hill's, Royal Canine ja Josera lemmikloomatoit.
Koduvisiidid.
Vältimaks asjatut ootamist, palume aeg ette registreerida!

WIHURI CAT

Wihuri AS otsib oma professionaalsesse meeskonda

MEHAANIKUID

Tööülesanded:

- Cat'i tehnika kohta informatsiooni läbitöötamine ning teadmiste rakendamine töös
- Caterpillari tehnika remontimine Saue töökojas (hooldus, remont, diagnostika jne)
- vajadusel välimehaaniku töö kliendi juures kohapeal

Kandidaadilt eeldame:

- teadmisi rasketehnika remondist ja hooldusest
- sarnasel ametikohal töötamise kogemust vähemalt 2 a
- head eesti keele oskust
- tehnilisest inglise keelest arusaamist
- arvutioskust
- B- ja C-kategooria juhiloa olemasolu
- kohusetunnet ja tähtaegadest kinnipidamist

Omalt poolt pakume huvitavat ja vaheldusrikast tööd rahvusvahelises ettevõttes, nüüdisaegseid töövahendeid, võimalusi arenemiseks ja konkurentsivõimelist tasu.

Eestikeelne CV ja varasem töökogemuse kirjeldus saata hiljemalt 31. augustiks e-posti aadressile cv@wihuri.com.

Lisainfo: www.wihuri.ee

Hei, 6-11-aastased poisid ja tüdrukud!
Eesti Jalgpalli Liidu ja Rimi Jalgpalli suvelaager
12.-16. august Saue
E, K, N 10-17; T ekskursioon A. Le Coq Arenale; R 10-13
Laagri hind on 55 eurot
Registreeri laps laagrisse aadressil
<http://www.jalgpall.ee/summercamp.php>
Laager toimub koostöös Saue Jalgpalliklubiga
Lisainfo Valdis Toomast, Saue JK juhataja esimees,
telefon 5065937, valdis.toomast@sauejk.ee

Diapol Granite OÜ toodab kivist köögitasapindu. Enamus toodangust läheb ekspordiks.

Seoses tootmismahdade suurenemisega võtame tööle:

- ◇ käsitööseadmete operaatorid;
- ◇ servatöötlemismasina operaatoreid;
- ◇ liimijaid;
- ◇ pakkijaid.

Kandidaadilt eeldame:

- ◇ vähemalt kesk-, kutse või keskeriharidust;
- ◇ väga head eesti keele oskust;
- ◇ kasuks tuleb varasem töötamine tootmises. Pakume kaasaegseid töötingimusi, põhjalikku väljaõpet ja tööriideid. Palk 6,0-7,8 eurot tunnis. Töö võib olla vahetustega. Avaldus ja CV palume saata info@diapol.com. Telefon 6051130, faks 6051135. Aadress: Kasesalu 10, Saue.

ARCO VARA

Otsin oma klientidele:

- 2-toalist keskküttega korterit Laagri – Nõmme – Mustamäe piirkonda.
- 2-toalist korterit Laagrisse. Võib olla ahiküttega.

Lisainfo ja pakkumised:

Elle Toomsalu

Tel: 518 7798

Elle.Toomsalu@arcovara.ee

TALLINN PÄRNU
BATUUDI RENT KODUAEDA 70 EUROGA!
www.batuudijuss.com
Tel 51 08 490

TARTU KURESSAARE

Saue linna sünnipäev 24. augustil

Heategevuslik kúpsetiste müük

Tänu koduste kúpsetiste müügi populaarsusele lasteaias Midrimaa otsustasid linna sünnipäeva korraldajad kutsuda appi lasteaiatoreda pere, kel on aastatepikkune heategevusliku koogimüügi läbiviimise kogemus, ja korraldada samalaadse vahva ürituse ka kõikide sauelaste hüvanguks.

Ootame koduseid kúpsetisi - nii soolaseid kui magusaid, nii torte, kingleid, pirukaid kui muud - Saue linna sünnipäevale tooma kõiki linlasi. Kuidas sa ikka sünnipäevale tordita tuled, eks ju?!

Kúpsetisi ootame Keskuse parki koogilaada telki 24. augustil hiljemalt kell 13.30.

Võib tuua ka hiljem, kuid siis ei osale teie maitsev hõrgutis ilusaima sünnipäevakoogi väljaselgitamisel.

Žürii valib enne, kui maiasmokad kooke proovima lubatakse, välja parima väljanägemisega kúpsetise, mis õhtul oksjonile läheb ja mille valmistajat ootab kingitus ning loomulikult au ja kiitus!

Lasteaia töökas pere pakub alates kella 14-st pidulistele maitseelamusi, mida meie linna kodustes köökides valmistatakse.

Kogu heategevuslikust kúpsetiste müügist saadav tulu läheb Saue linna elanike hüvanguks!
Lisainfo: kristiina@saue.ee.

Saue Grillfest 2013

Esimest korda kutsub Saue linna ettevõtlike noorte kokandushuviliste meeskond üles kõiki linlasi proovile panema oma oskusi grillimise vallas. Tegu on rahvaliku ja meeleoluka toiduvalmistamise võistlusega, mitte profikokkade mõõduvõistlusega. Osaletada võivad kõik toiduhuvilistest ja hobikokkadest moodustatud Saue linna võistkonnad: ettevõtted, õppeasutused, organisatsioonid, pere- ja sõpruskonnad.

Auhind on au ja kuulsus ning Saue linna Grillfest 2013 võitja tiitel. Osalejaid hindab üleriigilise Grillfesti korraldajate žürii.

Osalejate registreerimine ja juhendamine algab 24. augustil kell 12 Saue Keskuse pargis. Kõik tulevased grillmeistrid saavad soovitusi oma ala parimatelt asjatundjatelt.

Kaasa isiklik grillivarustus, suurepärane maitsemeel ja hea tuju!

Lisainfo: Karl Kuusiku, telefon 56660273.

Saue linn 20 Tänavakorvpall

Populariseerimaks sportlikku eluviisi ja tänavakorvpalli saavad kõik spordihuvilised osaleda Saue linna 20. sünnipäeva tänavakorvpallivõistlusel Keskuse pargis algusega kell 14.00.

3x3 tänavakorvpall Saue linna võistkondadele toimub asfaltkattega tänavaalal. Võistkond koosneb kolmest mängijast.

Mängitakse 3x3 tänavakorvpalli EM reeglite järgi. Reeglitega saab tutvuda veebilehel www.tanavakorvpall.ee, Korraldaja jätab

endale võimaluse täpsustada reegleid enne võistlust kohapeal.

Registreerimine toimub e-posti aadressil olevbaar@gmail.com 1.-20. augustini. Registreerudes pange kirja võistkonna nimi ning võistlejate ees- ja perekonnanimi.

Kolme esimest võistkonda autasustatakse karikate, medalite ja auhindadega. Loomulikult lisandub ka au ja kuulsus.

Lisainfo: olevbaar@gmail.com

Tegevustelgid, tutvu Saue linna MTÜ-dega!

Tutvustamiseks kõike vahvat ja vägevat, mis meie kodulinna toimub, püstitavad linna mitmetulundusühingud huviringid ja spordiseltsid Keskuse parki tegevustelgid. Kõikides telkides

on võimalik käsi külge panna erinevatele tegevustele, ammutada vajalikku infot ja harida end linnas toimuva suhtes. Spordiklubide juures saab osa vahvatest demonstratsioonesi-

24. augustil 2013
Saue linnas keskuse pargis, algusega kell 14:00

Saue linn 20 sünnipäev

Terve päeva vältel toome teieni mitmekülgse meelelahutusprogrammi, palju põnevaid tegevusi ja atraktsioone kogu perele!

Laval:

- Saue Poistekoor
- Harjumaa Noorte Puhkpilliorkester
- Harjumaa Noorte Sümfooniaorkester solistidega
- Saue lasteaiatantsulapsed
- Saue Simmajad
- Saue Kägara
- Saue segakoor
- Vokiratas
- Showgrupp Vikerkaar
- Külalised kaugelt ja lähedalt!

Õhtune peaesineja ansambel Smilers
päeva juhib Venno Loosaar

Vahvaid tegevusi pakuvad:
Tegevustelgid – Saue oma MTÜ-d, Kaitseliit, Naiskodukaitse, Sõjaajaloo klubi Front Line, Kinobuss, lasteala - batuudipark, ettevõtete väljanäitus, kohal perepiltnik ja palju muud huvitavat!
kohal mitmed spordiklubid, demonstratsioon esinemised!
Saue 20 Tänavakorvpalli võistlus
Heategevuslik koogimüük Saue linna Grillfest 2013
Rohkelt eestimaist kaupa koju kaasa ja palju meelehead ka kohapeal maitsemiseks

Üritus on kõigile prii!
Uuri lisaks www.saue.ee Korraldaja Saue linnavalitsus.

Saue linna ettevõtete väljanäitus

Saue linna 20. sünnipäeval on väljas linna ettevõtte väljanäitusega, mis saab teoks koostöös Saue linna Ettevõtete Liidu ja teiste ettevõtete Seega - näitusele on oodatud

kõik Saue linna ettevõtted! Head sauelased, tulge ja tutvuge huvitavate väljapanekute ning meie oma linnas valmistatavate toodetega. Ettevõtte jagavad ka infot

vabade töökohtade olemasolust kodukandis.

Ettevõtlike ideid toetab ja aitab ellu viia Lääne-Harju ettevõtlusinkubaator.

Lisainfo: kristiina@saue.ee.

Programm laval

Päeva juhib **Venno Loosaar**. Sünnipäevaprogrammi mahub muusikat ja muud esinemist igale maitsele. Laval astuvad üles Harjumaa noorte puhkpilli- ja sümfooniaorkester, esi-

nevad Saue Poistekoor ja Saue Segakoor, rahvamuusikud, noortebändid ja Saue oma räppargi. Õhtu lõpetab ansambel Smilers. Tantsivad Saue lasteaiatant-

sulapsed, Saue Kägara ja Saue Simmajate rahvatantsijad, JJ Street ja showgrupp Vikerkaar.

Ei puudu külalisesinejad kaugemalt ja lähemalt, oodata on üllatusigi.

Ei puudu savi töötoad ja näomaalingute telk.

End, oma maad ja kultuuri tutvustavad noored Saue linna

sõprusomavalitsustest Rootsist, Lätist, Itaaliast ja Prantsusmaalt.

Tule ja saa osa linnas toimuvast! Sauele leidub palju põnevaid igale eale!

Lisainfo: kristiina@saue.ee.